

Viola rostrata

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Viola* is afkomstig uit het Latijn en betekent 'violet', verwijzend naar de typische kleur van de bloemen in dit geslacht. De soortaanduiding *rostrata* komt van het Latijnse woord *rostratus*, wat 'gesnaveld' of 'met een snavel' betekent. Dit specifieke epitheton verwijst direct naar de lange, smalle spoor (*nectar spur*) aan de achterzijde van de bloem, die de vorm van een snavel of lange bek heeft. De Engelse volksnaam is 'Long-spurred Violet'. De botanische naam werd in 1813 of 1814 gepubliceerd door Frederick Traugott Pursh.

Foto: Frans IJsselstijn

Taxonomie

Viola rostrata, ook wel het Langgespoord viooltje genoemd, is een vaste plant (*perennial*) die tot het geslacht *Viola* behoort. Het is een zeldzamere soort binnen de sectie *Viola* en staat bekend om zijn onbehaarde bloemblaadjes en de zeer lange spoor.

- Rijk: Plantae
- Orde: Malpighiales
- Familie: Violaceae (Viooltjesfamilie)
- Geslacht: *Viola*
- Sectie: *Viola*
- Soort: *V. rostrata*

Synoniemen

De botanische naam *Viola rostrata* Pursh wordt algemeen geaccepteerd. Er zijn geen significante, wijdverspreide synoniemen die momenteel actief in gebruik zijn, afgezien van enkele historische namen of varianten die niet als aparte soort worden beschouwd. De soort wordt in sommige regio's onderscheiden van de verwante *Viola striata* (White Violet of Cream Violet), maar er zijn hybriden bekend, zoals *Viola x brauniae* Grover ex Cooperrider (*V. rostrata* x *V. striata*) en *Viola x malteana* House (*V. rostrata* x *V. labradorica*).

Variëteiten en cultivars

Viola rostrata is een wilde, inheemse plant van Noord-Amerika en Oost-Azië en wordt voornamelijk in botanische tuinen en inheemse beplantingen gebruikt. Hierdoor zijn er slechts weinig of geen benoemde cultivars op de markt. Er bestaan wel natuurlijke kleurvariaties, zoals de witte vorm, die soms wordt aangeduid als *Viola rostrata* forma *leucantha*, hoewel dit zelden formeel is gecultiveerd. De soort wordt vooral gewaardeerd vanwege de unieke, lange spoor. *Viola rostrata* var. *japonica* is een ondersoort van de lange-spoorviool die voorkomt in Japan, hoewel veel experts het beschouwen als een synoniem voor de oorspronkelijke soort, *Viola rostrata*. Deze viool wordt gekenmerkt door zijn lichtpaarse bloemen met langere sporen dan de Amerikaanse vorm en wordt gevonden in Japan op de Pacifische en Japanse Zee-zijden van de eilanden.

Familie

Viola rostrata behoort tot de Violaceae, de Viooltjesfamilie. Leden van deze familie zijn wijdverspreid en staan bekend om hun bloemen met vijf kroonbladeren, waarvan het onderste kroonblad een opvallende spoor of zak heeft die nectar bevat.

Hoogte

De plant is een compacte, polvormende vaste plant die een bescheiden hoogte bereikt. De stengels zijn rechtopstaand tot opstijgend en groeien doorgaans tot 5 tot 20 centimeter hoog. Tijdens de vruchtzetting kan de hoogte iets toenemen.

Bloemkleur

De bloemkleur is licht lavendel-violet, bleekblauw of paars, met een witte basis. Alle bloemblaadjes zijn wit aan de basis, en de onderste drie zijn gemarkeerd met donkerpaarse aderen, die een prominent 'oog' vormen. Het meest kenmerkende is de zeer lange spoor, die wit, paars of lavendelgetint is en een lengte van 10 tot 20 millimeter kan bereiken.

Bladkleur

De bladeren zijn donkergroen en hebben een eironde tot hartvormige (*cordate*) vorm. Ze zijn getand (*crenate* tot *serrate*) aan de randen. De bladeren zijn zowel basaal (in een rozet) als aan de stengel aanwezig (*caulescent*). De bladoppervlakken zijn meestal licht behaard, vooral aan de basis van de bovenzijde.

Bloeiperiode

De bloeitijd van *Viola rostrata* valt in het voorjaar. Dit is doorgaans van april tot mei in de meeste delen van het verspreidingsgebied. De soort produceert ook zelfbestuivende, gesloten bloemen (*cleistogame bloemen*) in de zomer.

Standplaats

Dit viooltje gedijt in rijke, mesische tot droge, goed doorlatende bosgronden. Ze komt voornamelijk voor in loofbossen en bergachtige bosgebieden op een hoogte van 200 tot 1800 meter. De plant prefereert gedeeltelijke schaduw, maar kan ook in lichte schaduw groeien, vaak in de nabijheid van *Tsuga canadensis* (Canadese hemlockspar) of rododendrons. De bodem moet humusrijk zijn en een licht zure tot neutrale pH-waarde hebben.

Herkomst

Viola rostrata is inheems in het oosten van Noord-Amerika. Het verspreidingsgebied omvat het oosten van Canada (Ontario, Quebec) en de Verenigde Staten, voornamelijk in de noordoostelijke, midwestelijke en Appalachen-regio's, zuidwaarts tot Georgia en Alabama. De plant wordt ook aangetroffen in Oost-Azië (Japan).

Soort gewas

Het is een overblijvende, kruidachtige vaste plant (*perennial herb*). In tegenstelling tot veel andere viooltjes, heeft *V. rostrata* bebladerde stengels (*caulescent*) die oprijzen uit een vlezige wortelstok (*rhizoom*), en vormt ze geen bovengrondse uitlopers (*stolonen*). De plant is bladverliezend (*deciduous*).

Vermeerderingswijze

De plant vermeerdert zich door zaad en door deling van de polvormende wortelstokken. De zaden worden gevormd door zowel de open, insectenbestoven bloemen als de gesloten, zelfbestuivende bloemen. Het zaad heeft waarschijnlijk koude stratificatie nodig voor een succesvolle kieming.

Klimaatzone

Als inheemse soort van de gematigde bossen van Noord-Amerika is *Viola rostrata* zeer winterhard. De plant is geschikt voor USDA hardheidszones 3 tot 8.

Insecten

De open bloemen van *Viola rostrata* worden bestoven door insecten, zoals bijen en vlinders, die op zoek zijn naar nectar in de ongewoon lange spoor. De soort is, zoals andere viooltjes, een belangrijke waardplant voor de rupsen van verschillende soorten parelmoervlinders (*fritillaries*).

Bronvermelding

<https://nwwildflowers.com/compare/?t=Viola+rostrata,+Viola+tricolor>

<https://newyork.plantatlas.usf.edu/plant.aspx?id=3091>

<https://gobotany.nativeplanttrust.org/species/viola/rostrata/>

<https://www.shootgardening.com/plants/viola-rostrata>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Viola</i> (violet); <i>rostrata</i> (gesnaveld/met snavel, verwijzend naar de lange spoor)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Familie:</i> Violaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Viola</i> , <i>Soort:</i> <i>V. rostrata</i>
Synoniemen	Geen algemeen geaccepteerde, actieve synoniemen. Hybriden zijn <i>Viola x brauniae</i> , <i>Viola x malteana</i>
Variëteiten en cultivars	Geen bekende commerciële cultivars; Natuurlijke variant: <i>V. rostrata</i> forma <i>leucantha</i> (witbloeiend)
Familie	Violaceae (Viooltjesfamilie)
Hoogte	5 tot 20 centimeter
Bloemkleur	Licht lavendel-violet tot bleekblauw, met donkerpaarse aderen en een lange, witte tot paarse spoor
Bladkleur	Donkergroen, hartvormig, getande rand
Bloeiperiode	April- Mei
Standplaats	Gedeeltelijke schaduw, humusrijke, goed doorlatende, licht zure tot neutrale bosgrond
Herkomst	Oost-Noord-Amerika (Noordoost, Midwest, Appalachen) en Oost-Azië (Japan)
Soort gewas	Overblijvende, kruidachtige vaste plant (<i>perennial herb</i>), met bebladerde stengels (<i>caulescent</i>)
Vermeerderingswijze	Zaad (chasmogaam en cleistogaam), deling van de wortelstokken
Klimaatzone	Zeer winterhard (USDA Zone 3-8)
Insecten	Bestuiving door bijen en vlinders; waardplant voor parelmoervlinders